

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **M. K.**, zast. JUDr. Janem Heroutem, advokátem, se sídlem Masarykovo nám. 3, Jihlava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížova 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 9. 10. 2013, č. j. 41 Ad 55/2012 – 34, o návrhu žalované na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Návrh žalované na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 9. 10. 2013, č. j. 41 Ad 55/2012 – 34, **se z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 9. 10. 2013, č. j. 41 Ad 55/2012 – 34, bylo zrušeno rozhodnutí žalované ze dne 14. 11. 2012, č. j. X, jímž bylo rozhodnuto ve věci povinnosti žalobkyně vrátit žalované přeplatek na vdovském důchodu ve výši 232 089 Kč podle ustanovení § 118a odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

[2] Proti tomuto rozsudku podala žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, v níž požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Stěžovatelka uvedla, že pokud by Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil, dostala by se věc do stadia nového posouzení žaloby. Krajský soud by pak mohl, jsa vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, rozhodnout opačně než v prvním žalobním řízení, v důsledku čehož by došlo k „obživnutí“ původního rozhodnutí stěžovatelky. Důsledkem nového rozhodnutí krajského soudu by však nebylo zrušení v mezidobí vydaného nového rozhodnutí stěžovatelky. Nastala by tak situace, kdy by vedle sebe existovala dvě opačná rozhodnutí o téže věci. Výše nastíněný výsledek je podle názoru stěžovatelky zcela nežádoucí, neboť takovou situaci není možné existujícími procesními instituty prakticky řešit.

[3] Žalobkyně se k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyjádřila.

[4] Podle ustanovení § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně. Podle ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. je k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti třeba, aby výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší

újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[5] Nejvyšší správní soud v první řadě připomíná, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, jež je mimořádným opravným prostředkem směřujícím proti pravomocnému soudnímu rozhodnutí, přichází v úvahu pouze ve výjimečných situacích, v nichž by, s ohledem na poměry konkrétního stěžovatele, mohly výkon či případné jiné právní následky rozhodnutí u tohoto stěžovatele vést k velmi závažným až nevratným následkům.

[6] Ve smyslu právě uvedeného tak lze konstatovat, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek, tj. kasační stížnosti lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Břemeno tvrzení i břemeno důkazní ohledně prokázání splnění podmínek pro přiznání odkladného účinku, tj. negativních právních důsledků spjatých s rozhodnutím krajského soudu, nese v dané věci stěžovatelka (zde žalovaná). Hrozbu *nepoměrně větší újmy* musí stěžovatelka dostatečně určitě tvrdit a rovněž náležitě doložit. Nejvyšší správní soud poukazuje na dispoziční zásadu ovládající celé řízení o kasační stížnosti - kasační soud není povolán k tomu, aby za stěžovatelku vlastní vyhledávací činností zjišťoval či dokazoval důvody pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být proto dostatečně individualizovaná a podepřená konkrétními důkazy (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2012, č. j. 8 As 65/2011 – 74, všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[7] Návrh stěžovatelky, která je správním orgánem, je třeba hodnotit ve světle názoru vyjádřeného v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 – 49, publikovaného pod č. 1255/2007 Sb. NSS „*S ohledem na postavení správního orgánu v systému veřejné správy bude přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ke jeho žádosti vyhrazeno zpravidla ojedinělým případům, které zákon opisuje slovy o nenahraditelné újmě.*“ V citovaném rozhodnutí rozšířený senát Nejvyššího správního soudu příkladmo uvádí jako relevantní situaci pro udělení odkladného účinku případy vrácení řídicího oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi, udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku.

[8] Nejvyšší správní soud si je plně vědom, že bylo několika jeho rozhodnutími vyhověno stěžovatelce v její žádosti o odkladný účinek právě s přihlédnutím k citovanému usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Ans 3/2006 – 49, s ohledem na problematičnost skutečnosti, že by vedle sebe mohla být dvě odlišná či dokonce opačná správní rozhodnutí o téže věci (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 4. 2008, č. j. 3 Ads 29/2008 – 35), avšak v této věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že stěžovatelce nelze vyhovět.

[9] Nejvyšší správní soud stejně jako např. v usnesení č. j. 6 Ads 87/2009 – 49, ze dne 15. 7. 2009 upozorňuje, že institut odkladného účinku je primárně spjat s žalobou jakožto nástrojem ochrany veřejných subjektivních práv adresáta veřejnoprávního působení. Odkladný účinek přiznávaný žalobě má proto ochránit tohoto adresáta veřejné správy před případnými neodstranitelnými negativními následky aktu veřejné správy. Postavení žalovaného správního orgánu, jemuž soudní řád správní přiznal legitimaci podat kasační stížnost jako orgánu moci výkonné, spíše nasvědčuje tomu, že poskytnutím legitimace k podání kasační stížnosti správnímu orgánu se vyjadřuje zájem na efektivitě působení objektivního práva a jednotě a zákonnosti

pokračování

rozhodování krajských soudů ve správním soudnictví. Z tohoto hlediska je nutno nazírat i na otázku odkladného účinku kasační stížnosti.

[10] Výše uvedené plně koresponduje se zákonnou úpravou možností přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. za přiměřeného použití ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s., které umožňuje přiznat odkladný účinek na návrh žalobce. Z textu posledně uvedeného ustanovení, konkrétně ze slovního spojení „na návrh žalobce“, je možno usuzovat, že odkladný účinek bude zpravidla přiznáván na návrh osoby, která se domáhá ochrany svých veřejných subjektivních práv v postavení žalobce proti správnímu orgánu v postavení žalovaného. Přiznání odkladného účinku na návrh stěžovatele, který je jako správní orgán v postavení žalovaného, bude tedy připadat v úvahu pouze ve výjimečných případech.

[11] Dále je nutno podotknout, že sama kasační stížnost je opravným prostředkem mimořádným, neboť směřuje proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. Přiznání odkladného účinku pravomocného rozhodnutí je třeba připustit pouze tehdy, jestliže nezbytnost odkladného účinku převáží nad požadavkem právní jistoty a stability právních vztahů opírajících se o pravomocná rozhodnutí soudů. Pokud by správní orgány neměly být vázány pravomocným rozhodnutím krajských soudů, kterými se ruší jejich správní akty, pak by zákonodárce musel zcela změnit koncepci správního soudnictví a vyloučit právní moc rozhodnutí krajských soudů. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce opsal slovy o nepoměrně větší újmě.

[12] Nejvyšší správní soud konstatuje, že v posuzovaném případě stěžovatelka újmu, která by jí měla vzniknout, nijak nekonkretizovala. Samotná okolnost, že stěžovatelka je povinna respektovat závazný právní názor krajského soudu (zřejmě tedy nutnost zastavení řízení o povinnosti žalobkyně vrátit přeplatek na dávce, byť tento závazný právní názor v odůvodnění rozsudku krajského soudu chybí) ani to, že by v případě případného zrušení napadeného rozsudku krajského soudu „obživlo“ původní rozhodnutí stěžovatelky, nemůže znamenat nepoměrně větší újmu, která by odůvodňovala přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatelky. V takovém případě by totiž musel Nejvyšší správní soud přiznávat odkladný účinek automaticky všem kasačním stížnostem podaným žalovanými správními orgány, což shora citované usnesení rozšířeného senátu vylučuje.

[13] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v daném případě nejsou podmínky ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. naplněny.

[14] Z důvodů uvedených proto Nejvyšší správní soud podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl. Tím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. prosince 2013

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu